

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2024 m. rugpjūčio 20 d.
(OR. en)

12385/24

Tarpinstitucinė byla:
2024/0150(NLE)

TELECOM 242
CYBER 225

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas:	TARYBOS SPRENDIMAS dėl Europos Tarybos pagrindų konvencijos dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės pasirašymo Europos Sąjungos vardu
----------	--

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2024/...

... m. ... d.

**dėl Europos Tarybos pagrindų konvencijos
dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės
pasirašymo Europos Sąjungos vardu**

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį kartu su
218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Sprendimu (ES) 2022/2349¹ Taryba įgaliojo Komisiją Sąjungos vardu pradėti derybas dėl Europos Tarybos konvencijos dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės. 2024 m. gegužės 17 d. derybos sėkmingai užbaigtos parafavus Pagrindų konvenciją dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės (toliau – Konvencija) ir ją priėmus Europos Tarybos Ministrų Komitete;
- (2) Konvencijoje nustatomi bendrieji principai ir pareigos, kurių Konvencijos šalys turėtų laikytis, kad užtikrintų žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės apsaugą vykdant veiklą per dirbtinio intelekto (DI) sistemų gyvavimo ciklą;

¹ 2022 m. lapkričio 21 d. Tarybos sprendimas (ES) 2022/2349, kuriuo suteikiami įgaliojimai pradėti derybas Europos Sąjungos vardu dėl Europos Tarybos konvencijos dėl dirbtinio intelekto, žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės (OL L 311, 2022 12 2, p. 138).

- (3) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 16 ir 114 straipsniais, priėmė Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1689², kuriame išdėstytos iš esmės visiškai suderintos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas DI sistemų pateikimas rinkai, pradėjimas naudoti ir naudojimas Sąjungoje. Tos taisyklės yra tiesiogiai taikomos valstybėse narėse, nebent tame reglamente būtų aiškiai nustatyta kitaip. Konvencija Sąjungoje turi būti įgyvendinama tik Reglamentu (ES) 2024/1689 ir, kai taikytina, kita atitinkama Sąjungos *acquis*;
- (4) su nacionalinio saugumo interesų apsauga susijusi veikla, vykdoma per DI sistemų gyvavimo ciklą, į Konvencijos taikymo sritį nepatenka. Į Reglamentu (ES) 2024/1689, kuris bus pagrindinis Sąjungos teisės aktas, kuriuo įgyvendinama Konvencija, taikymo sritį taip pat nepatenka DI sistemos, pateikiamos rinkai, pradedamos naudoti arba naudojamos, su pakeitimais arba be jų, tik nacionalinio saugumo tikslais, ir DI sistemų, Sąjungoje naudojamų tik tokiais tikslais, išvediniai, neatsižvelgiant į tą veiklą vykdančio subjekto rūšį. Be to, kiekviena valstybė narė išlieka išimtinai atsakinga už nacionalinį saugumą. Kaip numatyta Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 4 straipsnio 2 dalyje. Todėl šalių konferencijoje pareikštinoje Sąjungos pozicijoje turėtų būti laikomasi pirmiau išdėstytų ribų. Visų pirma Komisija šalių konferencijos posėdžiuose turėtų susilaikyti nuo diskusijų ar laikytis kokios nors pozicijos dėl su nacionalinio saugumo interesų apsauga susijusios veiklos, vykdomos per DI sistemų gyvavimo ciklą;

² 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (Dirbtinio intelekto aktas) (OL L, 2024/1689, 2024 7 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj>).

- (5) atsižvelgiant į tai, kad Konvencijos subjektinė ir materialinė taikymo sritis ir Konvencijos esminės nuostatos dideliu mastu sutampa su Reglamentu (ES) 2024/1689, kurį papildė kita atitinkama Sąjungos *acquis*, Konvencijos sudarymas gali daryti poveikį bendroms Sąjungos taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį, kaip tai suprantama SESV 3 straipsnio 2 dalyje. Tokia kita atitinkama Sąjungos *acquis* apima teisės aktus, kuriais siekiama įgyvendinti pagrindines teises, įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, pavyzdžiui, Sąjungos nediskriminavimo srities teisės aktus, įskaitant Tarybos direktyvas 2000/43/EB³ ir 2000/78/EB⁴, Sąjungos *acquis* asmens duomenų apsaugos srityje, įskaitant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (ES) 2016/679⁵ ir (ES) 2022/2065⁶, kuriais siekiama užtikrinti saugią, nuspėjamą ir patikimą interneto aplinką, kurioje gerbiama pagrindinė teisė, įskaitant teisę į saviraiškos laisvę ir teisę gauti ir teikti informaciją, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/900⁷ dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo, ir gaminių saugos teisės aktus ir teisės aktus dėl atsakomybės už gaminius su trūkumais, įskaitant Tarybos direktyvą 85/374/EEB⁸. Todėl Sąjunga turi išimtinę išorės kompetenciją pasirašyti Konvenciją. Taigi Konvencijos, su sąlyga, kad ji bus sudaryta vėliau, šalimi turėtų tapti tik Sąjunga;

³ 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, 2000 7 19, p. 22).

⁴ 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16).

⁵ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁶ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1).

⁷ 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/900 dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo (OL L, 2024/900, 2024 3 20, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj>).

⁸ 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais, derinimo (OL L 210, 1985 8 7, p. 29).

- (6) šalių konferencija atliks svarbų vaidmenį veiksmingai įgyvendinant Konvenciją, be kita ko, teikdama konkrečias rekomendacijas dėl jos aiškinimo ir taikymo. Šalių konferencija taip pat svarstys galimus Konvencijos pakeitimus. Pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, turėtų priimti sprendimus, kuriais nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos šalių konferencijoje, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, visų pirma šalių konferencijos darbo tvarkos taisyklės. Derėdamasi dėl tų darbo tvarkos taisyklių, kurios turi būti priimtose bendru sutarimu per 12 mėnesių nuo Konvencijos įsigaliojimo, Sąjunga sieks užtikrinti, kad joms būtų pritarta 27 balsais – tiek, kiek yra jos valstybių narių. Jeigu Sąjungai būtų skirti 27 balsai, Sąjungai atstovaujanti Komisija turėtų užtikrinti geresnį koordinavimą su valstybėmis narėmis, kad prieš šalių konferenciją būtų galima pareikšti vienodas pozicijas ir pasinaudoti balsavimo teise Sąjungos vardu. Toks geresnis koordinavimas yra ypač aktualus atsižvelgiant į tai, kad visos valstybės narės taip pat yra Europos Tarybos narės, ir atsižvelgiant į sparčiai kintantį dirbtinio intelekto pobūdį, taip pat į poreikį šioje srityje turėti darnią pasaulyje taikytiną sistemą. Siekiant užtikrinti geresnį koordinavimą, Taryba turėtų dalyvauti formuluojant bet kokią poziciją, nepriklausomai nuo jos pobūdžio, be kita ko, pagal ES sutarties 16 straipsnio 1 dalį ir SESV 218 straipsnio 9 dalį. Jei, nepaisant visų jos pastangų, Sąjungai nepavyktų pasiekti 27 balsų paskyrimo, siekiant užtikrinti, kad Sąjunga turėtų jos įtaką Europos Taryboje atitinkančių balsų skaičių ir galėtų tinkamai ginti savo interesus, Komisija turėtų pasiūlyti pagal SESV 2 straipsnio 1 dalį ir visapusiškai atsižvelgiant į išimtinę Sąjungos kompetenciją įgaliojti valstybes nares prisijungti prie Konvencijos kartu su Sąjunga;

- (7) Komisija paprašys kiekvienos valstybės narės atsiųsti po vieną atstovą į Sąjungos delegaciją, kurie lydėtų Komisijos atstovus į šalių konferencijos posėdžius. Turi būti laikomasi lojalaus bendradarbiavimo principo;
- (8) kalbant apie bet kokią kitą susitarimą, kuris gali būti sudarytas ateityje remiant Europos Tarybai ar kituose tarptautiniuose forumuose, be kita ko, dirbtinio intelekto srityje, taip pat apie bet kokius Konvencijos pakeitimus, Sąjungos ir valstybių narių išorės kompetencijos pasidalijimas turėtų būti vertinamas atsižvelgiant į kiekvienos tokios priemonės ypatumus. Itin svarbu, kad Sąjunga ir jos valstybės narės galėtų toliau atlikti tiesioginį ir aktyvų vaidmenį nuosekliai ir koordinuotai išreiškdamos Sąjungos nuomonę ir gindamos jos interesus, visapusiškai laikydamosi Sutarčių;
- (9) pagal Sutartį, užtikrinti Konvencijos pasirašymą su sąlyga, kad ji bus sudaryta vėliau, turėtų Komisija,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Leidžiama Europos Sąjungos vardu pasirašyti Europos Tarybos pagrindų konvenciją dėl dirbtinio intelekto, žmogaus teisių, demokratijos ir teisės viršenybės (toliau – Konvencija) su sąlyga, kad Konvencija bus sudaryta.⁹⁺

2 straipsnis

Komisija užtikrina Konvencijos pasirašymą su sąlyga, kad Konvencija bus sudaryta.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

⁹ Susitarimo tekstas bus paskelbtas kartu su sprendimu dėl jo sudarymo.

⁺ Delegacijos / OL: žr. dokumentą ST 12516/24.